

AKADEMIA MUZYCZNA IM. IGNACEGO JANA PADEREWSKIEGO W POZNANIU

Przedmiot	Organoznawstwo	Punkty ECTS	1
Koordynator przedmiotu	dr hab. Waldemar Gawiejnowicz	Ilość godzin	30
Wydział	Kompozycji, Dyrygentury, Wokalistyki, Teorii Muzyki i Edukacji Artystycznej	Rodzaj zajęć	wykład
Instytut	Edukacji Artystycznej	Forma studiów	stacjonarne
Kierunek	Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej	Profil studiów	ogólnoakademicki
Specjalność	Muzyka Kościelna	Język	polski
Poziom studiów	I stopień	Status przedmiotu	obowiązkowy

UMIEJSCOWIENIE W PLANIE STUDIÓW			
Semestr I		Semestr II	
Semestr III		Semestr IV	30 godzin, zaliczenie, 1 ECTS
Semestr V		Semestr VI	

Prowadzący zajęcia	dr hab. Waldemar Gawiejnowicz
Cele i założenia przedmiotu	Omówienie podstawowych wiadomości z akustyki, mechaniki i materiałoznawstwa w odniesieniu do organów. Zapoznanie z budową i funkcją podzespołów wchodzących w skład organów piszczałkowych. Poznanie cech charakterystycznych organów powstałych w różnych epokach historycznych i regionach geograficznych. Zdobycie umiejętności dokonywania drobnych napraw i korekty stroju organów piszczałkowych. Zapoznanie z problematyką ochrony i konserwacji organów zabytkowych. Przygotowanie do dalszych, samodzielnych studiów nad historią, budową i funkcjonowaniem organów.
Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości wyniesione z nauki gry na organach.

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU	
Semestr I	
Semestr II	
Semestr III	
Semestr IV	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawy akustyczne. 2. Piszczałki i głosy organowe. Nazewnictwo i podział głosów (systematyzacja). Parametry brzmienia. 3. System powietrzny. 4. Wiatrownice. 5. Traktura. 6. Kontuar (stół gry). Urządzenia pomocnicze. 7. Strój organów – temperacja oraz wysokość stroju. 8. Prospekt i szafa – kształt i funkcje. 9. Dyspozycja głosów i typy organów. 10. Ważniejsze traktaty i prace teoretyczne. 11. Zarys historii organów. 12. Organy barokowe XVII-XVIII wieku. 13. Przemiany w budownictwie organowym XIX w. 14. Reforma alzacko-saksońska (A. Schweitzer) oraz wpływ i znaczenie <i>Orgelbewegung</i>. 15. Organy współcześnie – historyczne praktyki wykonawcze, ochrona organów zabytkowych, rekonstrukcje i nowe instrumenty.
Semestr V	
Semestr VI	

	Kod efektu uczenia się	EFEKTY UCZENIA SIĘ	Charakterystyka	
			II stopnia PRK	I stopnia PRK
W	EA1_W07	Zna i rozumie podstawową wiedzę dotyczącą budowy ludzkiego aparatu głosowego oraz wybranych instrumentów – zgodnie z obroną specjalnością.	P6S_WG	P6U_W
	EA1_W09	Zna i rozumie sposoby umożliwiające docieranie do niezbędnych informacji (książki, nagrania, materiały nutowe, Internet), ich analizowanie i właściwą interpretację.	P6S_WG	P6U_W
U	EA1_U02	Potrafi wykonywać reprezentatywny repertuar związany z kierunkiem studiów oraz wybraną specjalnością.	P6S_UW	P6U_U
	EA1_U03	Potrafi wykorzystać wiedzę dotyczącą podstawowych kryteriów stylistycznych wykonywanych utworów.	P6S_UW	P6U_U
K	EA1_K01	Jest gotów do gromadzenia, analizowania w świadomy sposób oraz interpretowania potrzebnych informacji.	P6S_KK	P6U_K
	EA1_K04	Jest gotów do posługiwania się fachową terminologią z zakresu dziedziny muzyki.	P6S_KK	P6U_K

METODY KSZTAŁCENIA	
wykład z praktycznym pokazem przy instrumencie, praca z tekstem i dyskusja, prezentacja nagrań CD i DVD, zajęcia terenowe: zwiedzanie wybranych kościołów i instrumentów, zajęcia praktyczne z nauki drobnych napraw i strojenia, kształcenie zdalne	

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ	
Wymagania końcowe – zaliczenie roku, forma oceny	Kod efektu uczenia się
test ewaluacyjny wiedzy	EA1_W07; EA1_W09; EA1_K01; EA1_K04

FORMA I WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU	
Warunki zaliczenia	Zaliczenie przedmiotu uwarunkowane jest uczęszczaniem na zajęcia (kontrola obecności) oraz osiągnięciem założonych efektów kształcenia (w minimalnym akceptowalnym stopniu – w wysokości powyżej 50%).
Warunki egzaminu	

NAKŁAD PRACY STUDENTA	Ilość godzin	Punkty ECTS
Godziny realizowane przy udziale nauczyciela akademickiego	30	1
Ilość godzin samodzielnej pracy studenta	6	

Literatura podstawowa

1. J. Chwałek, *Budowa organów*, Warszawa 1971.
2. M. Drobner, *Instrumentoznawstwo i akustyka*, Kraków 1986.
3. J. Erdman, *Organy. Poradnik dla użytkowników*, Warszawa br.
4. J. Gołos, *Organoznawstwo historyczne*, Warszawa 2004.
5. J. Gołos, *Polskie organy i muzyka organowa*, Warszawa 1972.
6. S.B. Poradowski, *Akustyka dla muzyków*, Poznań 1965.
7. C. Sachs, *Historia instrumentów muzycznych*, Kraków 1989.

Literatura uzupełniająca

1. W. Adelung, *Einführung in den Orgelbau*, Leipzig 1972.
2. M. Bosch et al., *Lexikon Orgelbau*, Kassel 2007.
3. *The Cambridge Companion to the Organ*, ed. by N. Thistlethwaite and G. Webber, Cambridge 2006.
4. A. Einstein, *Muzyka w epoce romantyzmu*, Kraków 1983.
5. W. Ellerhorst, *Handbuch der Orgelkunde*, Hilversum 1966.
6. Z. Engel et al., *Podstawy akustyki obiektów sakralnych*, Kraków-Radom 2007.
7. J. Erdman, *Polska muzyka organowa epoki romantycznej*, Warszawa 1993.
8. R. Faber, P. Hartmann (red.), *Handbuch Orgelmusik*, Kassel 2002.
9. „Folia Organologica. International Yearbook of Organ and Organ Music”, Opole 2018-
10. R. Gajda, *Organy – ich historia, budowa i pielęgnacja*. Reprint – Katowice 2004.
11. H. Klotz, *Das Buch von der Orgel*, Kassel 1988.
12. H. Klotz, *Über die Orgelkunst der Gotik, der Renaissance und des Barock*, Kassel 1975.
13. B. Kothes, *Kleine Orgelbaulehre*, bearb. von K. Walter, Leobschütz 1904.
14. J. Laukvik, *Orgelschule zur historischen Aufführungspraxis, Teil I. Barock und Klassik*, Stuttgart 1996.
15. J. Laukvik, *Orgelschule zur historischen Aufführungspraxis, Teil II. Romantik*, Stuttgart 2000.
16. *Organy i muzyka organowa*, t. I-XVI, red. J. Krassowski et al., Gdańsk 1977-2022.
17. *Organy na Śląsku*, t. I-VIII, red. J. Gembalski et al., Katowice 1984-2021.
18. *Organy zabytkowe*, red. J. Gołos et al., Łódź 1989.
19. A. Reichling (red.), *MGGprisma, Orgel*, Kassel 2001.
20. A. Sapalski, *Przewodnik dla organistów*, Kraków 1880. Reprint – Lublin 1980.
21. E. Smulikowska, *Prospekty organowe w dawnej Polsce*, Wrocław 1989.
22. *Śląskie organy*, t. I-V, red. G. Poźniak, P. Tarliński, Opole 2007-2017.
23. P. Williams, *The European Organ*, London 1966.
24. P. Williams, *A New History of the Organ*, London-Boston 1980.
25. *The New Grove Dictionary*, ed. Sadie, Londyn 1980.
26. *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*, Kassel, 1949-1979.
27. M. Zgliński, *Nowożytny prospekt organowy i jego twórcy*, Warszawa 2012.

Biblioteki wirtualne i zasoby on-line (opcjonalnie)

www.archive.org
<https://www.hathitrust.org>
<https://books.google.pl>